

Økonomiplan 2022-2025
Moss kommune
Klimabudsjett

Kommunedirektørens
forslag

Innhold

Klimabudsjett	2
Kommunens klimamål	2
Framskrivninger klimagassreduksjoner i mossesamfunnet	4
Klimastatistikk	5
Utslipp av klimagasser per år	5
Tallfestede klimatiltak	6
Direkte utslipp	6
Eksterne tiltak	6
Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner	7
Tidligere vedtatte tiltak	7
FNs bærekraftsmål - skapende, varmere, grønnere	8
Klimabudsjett – kommunedirektør med stab	9
Klimabudsjett – enhet kultur, aktivitet og mestring	10
Klimabudsjett – enhet barnehage	11
Klimabudsjett – enhet skole	12
Klimabudsjett – enhet barnevern, bolig og inkludering	12
Klimabudsjett – enhet NAV	13
Klimabudsjett – enhet helsehus	13
Klimabudsjett – enhet samhandling	14
Klimabudsjett – enhet sykehjem og omsorgsboliger	15
Klimabudsjett – enhet hjemmetjenester	16
Klimabudsjett – enhet plan, byggesak og geodata	17
Klimabudsjett – enhet kommunalteknikk	18
Klimabudsjett – enhet miljø og landskap	19
Klimabudsjett – enhet samfunnsutvikling	20

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et oppfølgings- og styringsverktøy for kommunen som beskriver tiltak som må gjøres for at Moss skal nå sine klimamål. Klimabudsjettet er med andre ord en handlingsplan for klimatiltak som vil gi klimagasskutt for direkte og indirekte utslipp. Den komplette listen over klimagassreduksjoner som finner sted i Moss er ikke kjent, men de største og kjente tiltakene er tatt med i klimabudsjettet. Det rapporteres årlig på klimabudsjettet, og nytt klimabudsjett for de neste fire årene utarbeides og vedtas hvert år.

Klimabudsjettet 2020 var det første klimabudsjettet for Moss kommune og har blitt videreutviklet med stadig ny kunnskap og nye tiltak. Der vi har gode tall vil rapportering av tiltakene være tallbasert. Alle tiltakene beskrevet i klimabudsjettet handler om klimagasskutt og er en del av omstillingen fram mot lavutslippssamfunnet 2050. Effektene av tiltak som er forventet å gi reduserte klimagassutslipp gjennom adferdsendringer er vanskelig å tallfeste. Å endre atferd er likevel et viktig bidrag for å redusere utslippene og ikke minst nødvendig for å omstille til lavutslippssamfunnet.

For å sikre eierskap, oppfølging og forankring i organisasjonen er klimabudsjettet integrert i den ordinære økonomiplanen. Som en videreutvikling i forhold til tidligere år har hver enkelt enhet i Moss kommune foreslått tiltak de vil jobbe med for å oppnå klimagassreduksjoner i den kommende økonomiplanperioden. Disse tiltakene er lagt inn som oppdrag og fremkommer under den enkelte enhets kapitler. Det er ikke satt opp konkrete tidsfrister for måloppnåelse per enhet denne gangen, men det vil bli jobbet med gjennom 2022. Enhetene vil rapportere på oppdragene i forbindelse med tertialrapporter og årsrapport. På denne måten vil klimabudsjettet bli en enda mer integrert del av kommunes rapportering.

Kommunens klimamål

Hovedmål:

I Moss tar vi nødvendige grep for å redusere direkte klimagassutslipp med 60 % innen 2030 (referanseår 2016)

Mål i klimabudsjettet er forankret i kommuneplanen og klimaplanen, og følges opp med tiltak i klimabudsjettet. Noen av tiltakene vil rapporteres som tonn CO₂-ekvivalenter*.

**CO₂-ekvivalenter (forkortet CO₂e) er en måleenhet for å kunne sammenligne ulike klimagassers virkning på klimaet. Ved å omregne utslipp av ulike klimagasser, som karbondioksid, metan og lystgass, til CO₂-ekvivalenter, gjøres de ulike klimagassene sammenliknbare.*

I Moss kommune har vi i dag mål for å redusere utslipp innenfor temaene transport, bygg, energi, forbruk og avfall. For å oppnå størst mulig gevinst av tiltakene er det viktig at kommunen samarbeider på tvers av enheter, med innbyggerne og lokalt næringsliv, samt med regionale og statlige myndigheter.

Transport

Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever globale utslippsreduksjoner på om lag 80-90 prosent, og det er ikke rom for utslipp fra transportsektoren. Transport må derfor prioriteres av kommunen i omstillingsarbeidet til lavutslippssamfunnet. Utslipp fra transport og mobile kilder utgjør omtrent 1/3 del av Norges utslipp.

Transport medfører både direkte utslipp i kommunen og indirekte utslipp fra produksjon og distribusjon av både biler og drivstoff. Klimagassutslipp knyttet til bygging av veier med broer og tunneler, jernbaneskinner, båthavner og annen infrastruktur er vesentlige utslippskilder. Alle utslippene påvirker klimaet, men ikke alle regnes som utslipp fra transportsektoren.

En større befolkning øker trolig behovet for mer person- og godstransport. Teknologisk utvikling, effektivisering og ny teknologi, har dempet veksten i klimagassutslipp sammenlignet med veksten i antall reiser og kjørt kilometer. Bedre betalingsevne gir folk mulighet til å reise oftere og mer effektivt, men bedre økonomi har også gitt oss muligheter til å bruke raskere former for transport. Bruken av personbil og fly har økt på bekostning av buss, bane og båt. Måten vi reiser og beveger oss på har de siste tiårene også endret seg, og særlig antall fritidsreiser har økt mye.

I de største byene i Norge har det vært en positiv trend med en økning i kollektivandelen for daglige reiser siden 2005, ifølge de nasjonale reisevaneundersøkelsene. Dette skyldes blant annet bedre kollektivtilbud og restriksjoner på bilbruk. Andelen av reiser som foretas med kollektivtransport i mosseregionen er i dag 7 prosent, sykkelandelen er 4 prosent, andel fotgjengere ligger på 19 prosent og bilfører er på hele 56 prosent (kilde: RVU 2019). Resterende andel er stort sett sortert under kategorien «bilpassasjer». Korona pandemien har imidlertid sørget for å endre folks reisevaner i 2020 og 2021.

For å nå målet om fossilfri transport i framtida er det en rekke tiltak som handler om tilrettelegging for å nå dette målet, tiltak som ikke er så enkle å kvantifisere.

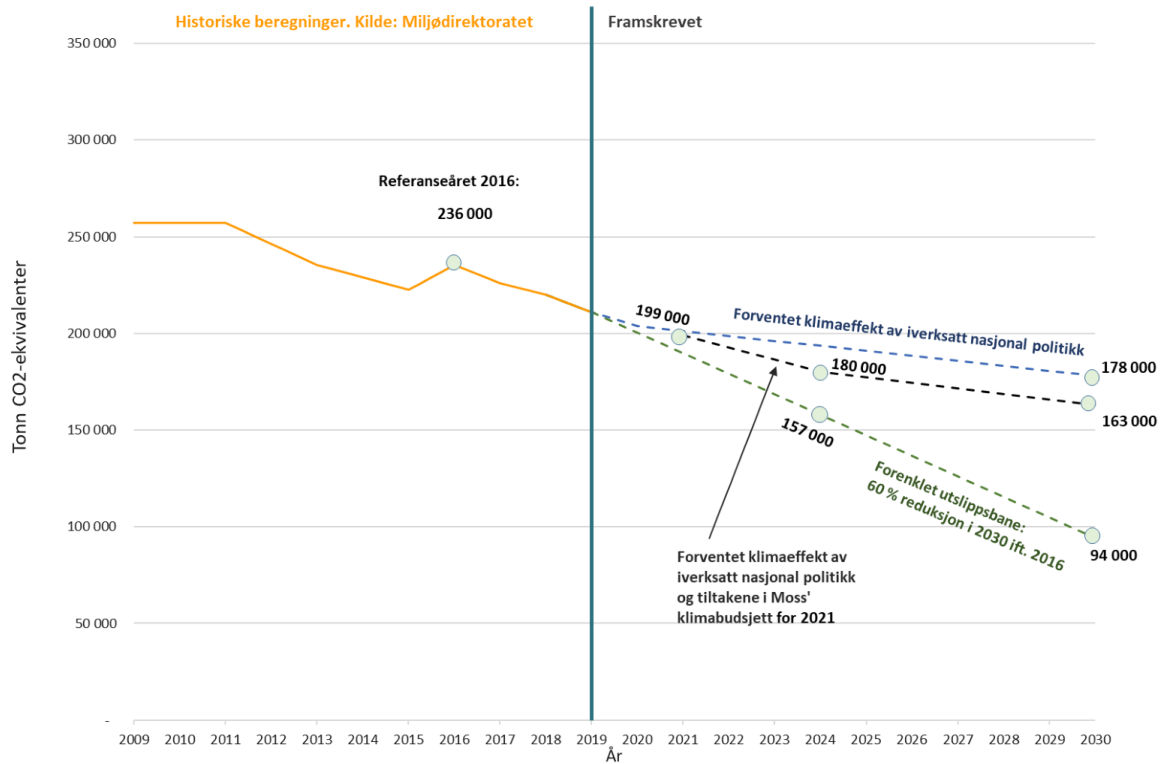
Bygg

Bygg er et viktig tema i klimaplanarbeidet. Bygg-tema deles inn i tre kategorier; bruk av bygg, energi i bygg og vedlikehold. Byggene må driftes energieffektivt med fornybar energi. Vedlikehold og bruk må være av en slik art at bygget kan leve lenge. Det kan være et mål å få til utvidet flerbruk av bygg. Gjennom flerbruk vil behovet for nye bygg reduseres. Ved nybygg er materialbruk, beliggenhet, størrelse og gjenbruk av bygningskropp/andre materialer spesielt viktige. En klimavennlig privat bolig er liten, den er energieffektiv, har fornybar energi og den vedlikeholdes godt. Gjenbruk av bygg vil være viktig for å redusere klimagassutslipp knytta til materialbruk i bygg.

Forbruk og avfall

Vårt forbruk av varer og tjenester bidrar til miljø- og klimautfordringer i hele verden. Ca. 60 prosent av globale klimagassutslipp er husholdningenes forbruk ansvarlig for. I framtida vil, og må, vårt forbruk endre seg mye, slik at det holder seg innenfor det naturen tåler. Mye av forbruket blir på et eller annet tidspunkt til avfall. Vi kommer til å utnytte råvarene våre stadig bedre gjennom større fokus på sirkulærøkonomi. Sirkulærøkonomi handler om å bruke og gjenbruke produkter og materialer i et kretsløp, slik at vi skaper minst mulig avfall og utnytter ressursene så godt som mulig.

Framskrivninger klimagassreduksjoner i mossesamfunnet

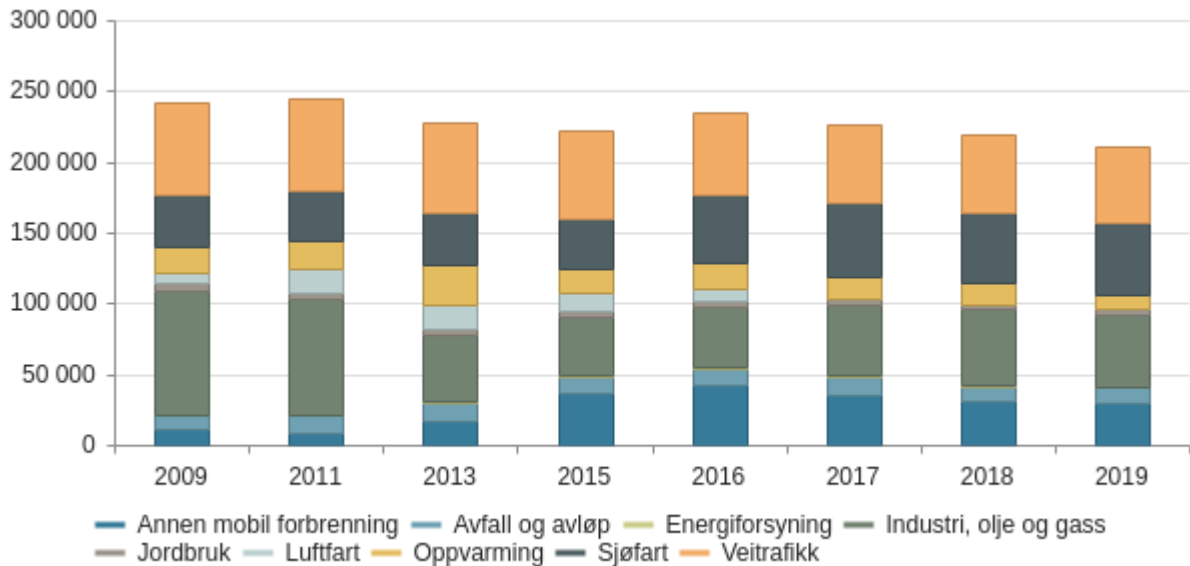

En forenklet framstilling av hvordan utslippene er forventet å reduseres utfra iverksatt nasjonal politikk og planlagte lokale tiltak og lokale mål i Moss. Den grønne stiplede linja viser hvor mye som skal kuttes hvis vi skal nå klimamålet om 60 prosent reduksjon av klimagasser i perioden 2016 – 2030. Utgangspunktet for kurven er Miljødirektoratets statistikk for direkte utslipp, og vises ved oransje kurve i perioden 2009 – 2018.

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂ (karbondioksid)

	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Annen mobil forbrøning	11 059,9	8 702,5	16 487,3	36 296,5	41 306,4	35 564,4	30 665,1	29 563,4
Avfall og avløp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energiforsyning	0,0	0,0	863,5	833,0	872,5	510,8	290,0	352,6
Industri, olje og gass	85 639,0	77 491,7	42 337,6	37 852,7	36 764,0	43 932,3	47 775,6	44 341,9
Jordbruk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Luftfart	6 925,8	16 768,2	16 956,3	12 108,9	9 117,7	1,3	0,7	0,9
Oppvarming	17 389,7	16 260,2	27 287,7	15 548,4	16 818,3	13 443,1	13 491,5	8 433,0
Sjøfart	35 729,3	35 729,3	35 729,3	35 729,3	47 260,9	52 148,3	48 778,5	51 321,9
Veitrafikk	65 343,9	63 873,4	62 734,5	61 540,4	58 292,1	53 957,6	55 458,2	52 925,6
Sum	222 087,6	218 825,2	202 396,0	199 909,2	210 431,8	199 557,8	196 459,5	186 939,3

Tallfestede klimatiltak

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter
Beløp i 1000 kr

	Kostnad 2022	Totalkostnad 2022-2025	Årlig energibesparelse i kWh	Sektor	Kilde	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Grønn Havn - Elektrifisering av droner (båter) fra og med 2022	0	0	0	Sjøfart	Tunge kjøretøy	1 792,0	1 792,0	1 792,0	1 792,0
Delebilordning	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	27,0	27,0	27,0	27,0
Gangetiltak - nå målet om gangeandel på 25 prosent i 2030	2 000	8 000	0	Veitrafikk	Personbiler	111,0	148,0	184,0	221,0
Hjemmekontor (reduksjon reiser)	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	33,0	33,0	33,0	33,0
Leasing av elsykler for kommunalt ansatte	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	53,0	53,0	53,0	53,0
Sykkeltiltak - Tilrettelegge for sykkel - Nå målet om 20 prosent sykkelandel i 2028	5 500	22 000	0	Veitrafikk	Personbiler	756,0	1 243,0	1 730,0	2 216,0
Sum	7 500	30 000	0			2 772,0	3 296,0	3 819,0	4 342,0

Eksterne tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

	Sektor	Kilde	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Ferjer på elektrisitet (tre ferjer i 2022)	Sjøfart	Dieseldrevne motorredskaper	4 200,0	8 400,0	8 400,0	8 400,0
Kollektivtiltak for å nå en kollektivandel med buss på 8 prosent i 2030	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			4 200,0	8 400,0	8 400,0	8 400,0

Økonomiplan for 2022-2025

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

	Sektor	Kilde
Tiltak forbruk og avfall: MOVAR har et forprosjekt for å se på muligheten til å starte produksjon av biokull	Avfall og avløp	Avfallsdeponigass
Tiltak forbruk og avfall: Større gjenbruksandel av det som leveres på Solgård Avfallsplass	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning
Tiltak forbruk og avfall: Utrede muligheten for å etablere stasjonært avfallssug	Avfall og avløp	Tunge kjøretøy
Tiltak bygg: Utarbeide klima- og miljøplan i forkant av større bygge- og rehabiliteringsprosjekter	Bygg	Utslipp og opptak av klimagasser
Tiltak bygg: Vedlikeholdet i kommunens bygningsmasse skal være verdibevarende og oppvarmingskilder skal være fornybare	Bygg	Utslipp og opptak av klimagasser
Tiltak energi vann- og avløp: Energisparing i pumpestasjoner	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning
Tiltak Sjøfart: Moss Havn - samarbeid med andre havner om tilgang til landstrøm	Sjøfart	Andre aktiviteter sjøfart
Tiltak transport: Handingsplan til parkeringsstrategi med fokus på byliv og klima	Veitrafikk	Personbiler
Sum		

Tidligere vedtatte tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

	Kostnad 2022	Totalkostnad 2022-2025	Årlig energibesparelse i kWh	Sektor	Kilde	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Redusere utslipp fra tjenestereiser med 50 prosent	0	0	0	Annet	Utslipp og opptak av klimagasser	32,0	48,0	63,0	63,0
Etablering av ettersortingsanlegg	0	0	0	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning	0,0	0,0	0,0	4 172,0
Gatelys - skifte ut til LED	10 000	10 000	1 050 000	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Reduksjon i årlig innkjøp av nettbrett ved å bruke dem i 5 år	0	0	0	Innkjøp	Utslipp og opptak av klimagasser	13,0	13,0	13,0	13,0
Matsvinn - redusere matsvinn ned til 10 prosent på institusjoner	0	0	0	Jordbruk	Fordøyelsesprosesser husdyr	14,0	14,0	14,0	14,0
Grønn Havn - redusere strømforbruk i kontorbygg	0	0	42 250	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
To nye omsorgsboliger – energibesparelser	0	0	416 127	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utskiftning av kommunens egne biler innen 2024	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	285,0	356,0	428,0	428,0
Sum	10 000	10 000	1 508 377			344,0	431,0	518,0	4 690,0

FNs bærekraftsmål - skapende, varmere, grønnere

Bærekraftsmålene skal sikre en bærekraftig utvikling som ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. For å skape bærekraftig utvikling må vi jobbe på tre områder: miljø, økonomi og sosiale forhold. Klimabudsjetten har et særlig ansvar for bærekraftig miljø og tar opp i seg målene som omhandler klima og spesielt målene 7, 9, 11, 12, 13 og 17.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever idag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

[Les mer om FNs bærekraftsmål her](#)

Klimabudsjett – kommunedirektør med stab

Oppdrag	Beskrivelse status
Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Ivaretatt i overordnede retningslinjer/ prosedyrer.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på digitalisering av arbeidsprosesser. • Koordinering av felles innkjøp for rådhuset, herav mindre transportbehov. • Redusere bruk av engangsemballasje.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Jobbes med egen kommunikasjonsplan og tiltak i henhold til denne.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Jobbes med å erstatte fossile biler i renhold.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Oppfordrer ansatte til gange når det er mulig gjennom at det ikke er tilgjengelig egne parkeringsplasser for ansatte.
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfordrer ansatte til kollektivbruk når det er mulig gjennom at det ikke er tilgjengelig egne parkeringsplasser for ansatte. • Ved gjennomføring av ledersamlinger vil det tilstrebes at dette avholdes lokalt i Moss, eller at det samordnes med buss/ ferge til/ fra. • Det jobbes med å etablere ordning med hjemmekontor som kan bidra til mindre bruk av bil.
Transport - parkeringsstrategi og tilhørende tiltaksplan	Ikke tilgjengelig egne parkeringsplasser for ansatte i sentrum.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Oppfordrer ansatte til bruk av sykkel gjennom at det ikke er tilgjengelig egne parkeringsplasser for ansatte.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Fokus på digitale møter når dette er hensiktsmessig. Ved store arrangementer ordnes med felles transport.

Klimabudsjett – enhet kultur, aktivitet og mestring

Oppdrag

Beskrivelse status

Bygg og energi - gatelysene skal skiftes til LED-belysning

Ved utskifting av belysning på idrettsanlegg og i haller vil det skiftes til LED-belysning.

Bygg og energi - nybygg og store rehabiliteringer skal ha en miljøplan i forkant.

Ved rehabilitering av baner og idrettsanlegg og ved store utbyggingsprosjekter skal det lages en miljøplan.

Transport - etablere bilpool i Moss

Enheten vil stille seg positive til å bidra til sambruk av biler både internt i kommunen og i befolkningen for øvrig.

Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %

Enheten skal ha et aktivt forhold til bruk av digitale løsninger og minimere kurs / reisevirksomhet med 40%.

Klimabudsjett – enhet barnehage

Oppdrag

Beskrivelse status

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Alle ledere i enhet barnehage kjenner reglene, og sikrer etterlevelse.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Alle kommunale barnehager følger egen plan for måltider.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Arbeid med bærekraft og klimavennlige aktiviteter beskrives i barnehagenes årsplaner.
Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning	Barnehagene deltar i organiserte ryddeaksjoner og «naturredding» som en del av den daglige pedagogiske praksisen. Plukker alltid opp søppel på tur og tar med seg andres gjenglemte avfall.
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	Enheten skal gi barn gode naturopplevelser og drive holdningsskapende arbeid i barnehagene.
Transport - sykkelandel på 8 % i 2023 i mossesamfunnet	I enhet barnehage oppfordres alle til å bruke sykkel til, fra og i arbeid. Enheten har el-sykkel tilgjengelig for booking til tjenestemøter.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 % (fokus på digitale løsninger og færre reiser)	Enheten velger av digitale møter, for å unngå unødig transport. Ved møter i andre lokasjoner, der flere deltar skal vi benytte felles bil, eller velge reisemål der det er lett å komme seg til ved kollektiv transport. Enheten skal sikre tilgang på fossilfri tjenestebil.

Klimabudsjett – enhet skole

Oppdrag

Beskrivelse status

Forbruk og avfall - redusere forbruk

Skolen gjenbruker læringsmateriell.

Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %

Skoler med kantiner og SFO reduserer matsvinn med 50%.

Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning

Det gjennomføres strandryddedag i skolene.

Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet

Moss kommune vektlegger at alle elever skal kunne gå eller sykle til skolen.jf. nærskoleprinsippet.

Klimabudsjett – enhet barnevern, bolig og inkludering

Oppdrag

Beskrivelse status

Forbruk og avfall - redusere forbruk

Enheten vil jobbe for å redusere forbruk av papir og forbruksmateriell ved økt digitalisering. Forbruk av kopipapir brukes som mål.

Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %

Enheten vil jobbe for å redusere eget matsvinn med 50%. Målrettet arbeid i botiltakene for å oppnå dette.

Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning

Alle klasser i grunnskoleopplæring for voksne har en strandryddedag ilt skoleåret. Avdeling botiltak vil delta på strandrydding.

Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskifting av tjenestebiler

Enheten vil bidra til utskifting av fossile biler ved å skifte ut 3 i 2021 og 2 i 2022. Enheten etablerer ladestasjon ved allaktivitetshuset.

Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %

Enheten vil bidra med mål om å redusere egne tjenestereiser med 30%. Utgangspunkt for måling er nivå i 2019. Bestrebe deltakelse på digitale arrangement fremfor fysiske samlinger. Reise kollektivt eller med EL- fremkomstmidler ut til tjenestemottakere.

Klimabudsjett – enhet NAV

Oppdrag

Beskrivelse status

Bygg og energi - nybygg og store rehabiliteringer skal ha en miljøplan i forkant.	Det bygges/rehabiliteres nye lokaler for NAV kontoret som forventes å tilfredsstille dagens retningslinjer og krav ifht klimautslipp.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	Redusere forbruksmateriell i form av økt bruk av digitale løsninger i kommunikasjon med tjenestemottaker.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	NAV har tilgjengelig tre elbiler for bruk i møtevirksomhet.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	NAV er lokalisert midt i sentrum av Moss. Det gir gode muligheter for innbyggerne og ansatte som bor i nærområde til å gå til kontoret.
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Gode muligheter for bruk av kollektivtransport for å reise til NAV kontoret.

Klimabudsjett – enhet helsehus

Oppdrag

Beskrivelse status

Andre klima-, miljø og naturtiltak - Kildesortering	Alle lokasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall. Se på mulighet for å også ivareta dette på en mer hensiktsmessig måte enn i dag.
Forbruk og avfall - redusere forbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere bruk av engangsutstyr, fortrinnsvis engangsservice • Sikre nok alternativ til engangsutstyr som kopper, bestikk og tallrekker • Redusere bestillinger og mer oversikt over bestillinger gjennom <i>Aktiv Forsyning</i> • Fokus på reduksjon og alternative produkter i personalgrupper • Finne andre alternative løsninger for for eksempel medisinerbegre som deles ut mange ganger per dag
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	<p>Peer Gynt helsehus var i 2018 med på en kartlegging av matsvinn. Kartleggingen viste at det var stort svinn både på lunsj og middag, men også på kolonial varer. Det ble innført tiltak i etterkant av dette, men det har vært mindre fokus på området i ny kommune. Enheten vil prioritere å jobbe med matsvinn for institusjonene Peer Gynt helsehus og Sørtun avlastning.</p> <p>Dette skal vi gjøre gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere lokale grupper som skal jobbe med dette, buke matkontakter der vi har det • Dialog og samarbeid med kjøkkenet • Måle matsvinn ved oppstart i januar og igjen i juli • Engasjere og begeistre på personalmøter og andre samlinger for ansatte

Økonomiplan for 2022-2025

Oppdrag

Beskrivelse status

- Se på mulighet for alternativ renovering av matsvinn enn restavfall

Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler

Enheten har i hovedsak fossilfrie biler med unntak av en minibuss på Sørtun avlastning og en hybrid på legevakten.

Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %

Enheten har mange medarbeidere som bruker egen bil i tjeneste. Ergoterapeuter, fysioterapeuter, kreftkoordinatorer og andre får en økonomisk kompensasjon og kjøregodtgjøring. Vi har ingen påvirkning på hva slags bil den enkelte kjører. Det er et ønske om å avvikle denne ordningen og erstatte med biler disponert av enheten, men det vil medføre en stor økonomisk økning.

Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser ved f.eks. møter ol.

Klimabudsjett – enhet samhandling

Oppdrag

Beskrivelse status

Andre klima-, miljø og naturtiltak - kildesortering

Alle lokalisasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall.

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år

Tilstrebe at det gjennomføres.

Forbruk og avfall - redusere forbruk

Redusere bruk av engangskopper i møter og utskrift på papir fra kopimaskin.

Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler

Enheten har i hovedsak fossilfrie biler.

Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %

Enheten har noen medarbeidere som bruker egen bil i tjeneste. Vi har ingen påvirkning på hva slags bil den enkelte kjører, men det oppfordres til å bruke enhetens elbiler så sant de er ledige. Det er et ønske om å avvikle denne ordningen og erstatte den med flere biler disponert av enheten, men det vil medføre en stor økonomisk økning.

Ansatte oppfordres til å sykle til jobb

Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser ved f.eks. møter ol.

Klimabudsjett – enhet sykehjem og omsorgsboliger

Oppdrag

Beskrivelse status

Andre klima-, miljø og naturtiltak - kildesortering

Alle lokalisasjoner i enheten har full kildesortering med unntak av matavfall. Se på mulighet for å også ivareta dette på en mer hensiktsmessig måte enn i dag.

Bygg og energi - omsorgsbygg; Grindvoll og Carlberg

Det er tilrettelagt for el-sykler og el-biler med ladestasjoner i garasjen.

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år

Fokus på holdningsarbeid gjennom personalmøter, samt sikre gode rutiner og prosedyrer som sikrer ansvarlig bruk og håndtering av it verktøy.

Forbruk og avfall - redusere forbruk

- Redusere bruk av engangsutstyr, fortrinnsvis engangsservice
- Sikre nok alternativ til engangsutstyr som kopper, bestikk og tallrekker
- Redusere bestillinger og mer oversikt over bestillinger gjennom Aktiv Forskyning
- Fokus på reduksjon og alternative produkter i personalgrupper
- Finne andre alternative løsninger for f.eks. medisinbegre som deles ut mange ganger pr. dag

Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %

Virksomhetene i Enhet sykehjem og omsorgsboliger var i 2018 med på en kartlegging av matsvinn. Kartleggingen viste at det var stort svinn både på lunsj og middag, men også på kolonial varer. Det ble innført tiltak i etterkant av dette, men det har vært mindre fokus på området i ny kommune. Enheten vil prioritere å jobbe med matsvinn for samtlige sykehjem og omsorgsboliger.

Dette skal vi gjøre gjennom:

- Etablere lokale grupper som skal jobbe med dette, bruke matkontakter der vi har det
- Etablere «kokk på post». Dvs matfaglig ansatt vil jobbe mot virksomhet og i avdeling, med opplæring, veiledning og implementere god praksis og prosedyrer. Målet er å fremme bevissthet om gode måltidsopplevelser og forebygging av matsvinn.
- Dialog og samarbeid med kjøkkenet
- Måle matsvinn ved oppstart i januar og igjen i juli.
- Engasjere og begeistre på personalmøter og andre samlinger for ansatte
- Se på mulighet for alternativ renovering av matsvinn enn restavfall

Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %

Fortsette å bruke digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser ved f.eks. møter ol.

Klimabudsjett – enhet hjemmetjenester

Oppdrag

Beskrivelse status

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	Utskifting LMP- telefoner ca hvert 4 år.
Forbruk og avfall - redusere matsvinn med 50 %	Bistå brukerne i boligene
Transport - etablere bilpool i Moss	Enheten jobber med en bedre utnyttelse av miljøvennlige biler i enhet hjemmetjenester.
Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler	Enhet benytter miljøvennlige biler i tjenestene - fortrinnsvis elbiler. Skifter nå ut leide biler med fossilt brennstoff mot elbiler.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Enhet hjemmetjenester har 3 el-sykler til ansatte i tjenestene - ønsker å øke med 6 sykler. Enheten ønsker å stimulere til økt el-sykkel bruk i tjenestene.

Klimabudsjett – enhet plan, byggesak og geodata

Oppdrag

Beskrivelse status

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år	<ul style="list-style-type: none">• Sørge for å bestille IT-utstyr som svarer til våre behov (også fremover)• Kommunisere våre behov til IT ved bestilling - øke bestillingskompetansen for enheten.
Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter	<p>Fokus på å sette krav til massehåndtering i reguleringsplaner og byggesaker for å unngå spredning av fremmede arter.</p> <p>I reguleringsplaner skal det være fokus på å ta vare på de mest verdifulle områdene knytta til biomangfold.</p>
Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter	<p>Temaet har stort fokus i reguleringsplaner og byggesaker.</p>
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	<ul style="list-style-type: none">• Prioritere dette i reguleringsplaner• Spesielt fokus på snarveier• Oppgraderer kartløsning for å vise frem dagens muligheter og som underlag for planlegging
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	<ul style="list-style-type: none">• Prioritere dette i reguleringsplaner• Oppgradere kartløsning for å vise frem dagens muligheter og som underlag for planlegging• Hovedplan for sykkel bør inn i kartløsning og + evt. info om pågående planer for sykkel• Få våre ansatte til å sykle mer til/fra jobb og tjenestereiser• Informasjon og opplæring i bruk av kommunens el-sykler• Jobbe for bedre og tryggere sykkelparkering• Prioritere sykle- til-jobb-kampanjen
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	<p>Enheten skal alltid vurdere om møter/konferanser mv. kan gjennomføres digitalt for å unngå reiser. Man skal alltid gi møtedeltakere mulighet til å delta via Teams dersom møteaktiviteten ikke krever fysisk oppmøte. Fysiske møter legges som hovedregel i gangavstand til kollektivknutepunkt med mindre det er behov for befarng av utvalgte områder.</p>

Klimabudsjett – enhet kommunalteknikk

Oppdrag

Beskrivelse status

Bygg og energi - driftskontroll/pumpestasjoner - energieffektivisering

Kommunen har i overkant av 100 pumpestasjoner. Å pumpe store mengder vann krever mye energi. Kommunen arbeider systematisk gjennom vedtatt hovedplan for å sanere avløpsledninger som fører overvann til pumpestasjoner. I forbindelse med arbeid med ny Hovedplan VA i 2021 vil energi og tiltak knyttet til dette bli vurdert inn i tiltakslistene.

Bygg og energi - gatelysene skal skiftes til LED-belysning

Enheten har utarbeidet en gatelysplan hvor utskifting til LED belysning er en del i tillegg til andre helhetlige tiltak for en god og trygg belysning som også bidrar til klimavennlig ressursbruk.

Forbruk og avfall - levetid for mobiltelefoner 3 år - laptop 5 år - nettbrett 5 år

Det er fokus på at elektronisk kommunikasjonsutstyr benyttes så lenge som mulig, og ikke bytte ut utstyr før det er nødvendig.

Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter

Alle avdelinger i kommunalteknikk som utfører arbeid som kan medføre at de kan komme i kontakt med, eller skal håndtere fremmede arter, er informert om kommunens plan og rutiner for slik håndtering og er pålagt og følger disse.

Naturmangfold - vi tar vare på kulturlandskapet

Enheten har fokus på de omkringliggende arealer når det utføres arbeider og vil så langt det lar seg gjøre unngå å påvirke disse.

Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter

Enheten har fokus på de omkringliggende arealer når det utføres arbeider og vil så langt det lar seg gjøre unngå å påvirke disse.

Transport - fossilfri tjenestepersonbiler i 2024 – utskiftning av tjenestebiler

Etablering av en egen logistikkavdeling i enhet kommunalteknikk som foretar alle innkjøp og leasing av tjenestebiler i Moss kommune gjør at vi har et omforent syn og fokus på klima ved anskaffelser av kjøretøy.

Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet

Enheten vil jobbe for å tilrettelegge, vedlikeholde og etablere sykkel og gangarealer innenfor de til enhver tid gjeldene føringer og rammer.

Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet

Enheten vil jobbe for å tilrettelegge, vedlikeholde og etablere sykkel og gangarealer innenfor de til enhver tid gjeldene føringer og rammer.

Klimabudsjett – enhet miljø og landskap

Oppdrag

Beskrivelse status

Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier

Enheten vil i tett samarbeid med enhet kommunikasjon være en betydelig bidragsyter til å formidle klimahistorier.

Naturmangfold - vi bekjemper fremmede, invaderende arter

Enheten har en nøkkelrolle i å koordinere arbeidet med å bekjempe fremmede arter. Hele kommunalavdeling PMT må inngå i dette arbeidet. Kompetansen må økes i organisasjonen og nye rutiner må på plass. Det gjelder håndtering av både masser og planter, samt forvaltning av områder.

Naturmangfold - vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning

Enheten har et hovedansvar i kommunen for å holde naturen fri for forsøpling og forurensning. Dette skjer gjennom blant annet koordinering av strandrydding, behandle forurensningssaker og rydde opp.

Naturmangfold - vi tar vare på kulturlandskapet

Enheten har fokus på kulturlandskap gjennom forvaltning.

Naturmangfold - vi tar vare på naturen vår med fokus på et mangfold av arter

Gjennom skjøtsel av friområder og parker skal naturmangfold alltid være med i vurderingene. Skjøtselen skal i hovedsak fremme naturmangfold.

Transport - etablere bilpool i Moss

Enheten holder i denne og vil fremme en politisk sak i 2022 om dette er noe som skal innføres i Moss.

Transport - etablere ordning for leasingordning av elsykler for ansatte

Enheten har fremmet saken og deltar i arbeidsgruppe for å etablere denne ordningen i 2022.

Transport - gangeandel på 25 % i 2030 i mossesamfunnet

Planlegge gode strekninger for gående. Gåruter skal være attraktive, trygge og tilgjengelige.

Transport - parkeringsstrategi og tilhørende handlingsplan

Enheten har ansvar for å utarbeide en handlingsplan/tiltaksplan. Har deltatt i utarbeidelse av parkeringsstrategien.

Klimabudsjett – enhet samfunnsutvikling

Oppdrag

Beskrivelse status

Andre klima-, miljø og naturtiltak	Klimaplanlegging og klima- og miljøledelse. Bistå med implementering av klimaplanen i kommuneorganisasjonen og mossesamfunnet.
Klimakommunikasjon - fortelle våre klimahistorier	Ha god klimakommunikasjon gjennom våre prosjekter, i møte med ansatte, næringsliv og innbyggere. Dele informasjon gjennom arbeidet i Miljøløftet Moss, som blant annet har egen nettside.
Naturmangfold - ta vare på naturen, bekjempe fremmede arter og holde naturen fri for søppel og forurensning	Utarbeide kommunedelplan for naturmangfold.
Transport - gangeandel på 25 % 2030 i mossesamfunnet	Spesielt ansvar for dette målet, både gjennom arbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging og ivaretagelse av samfunnsmålene i reguleringsplanene. Lede arbeidet med å utarbeide gåstrategi for Moss. RVU må bestilles med jevne mellomrom for å se om vi er på rett vei.
Transport - kollektivandel buss på 15 % 2030 i mossesamfunnet	Spesielt ansvar for dette målet, både gjennom arbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging og ivaretagelse av samfunnsmålene i reguleringsplanene. RVU må bestilles med jevne mellomrom for å se om vi er på rett vei.
Transport - sykkelandel på 8 % 2023 i mossesamfunnet	Enheten har et spesielt ansvar for dette målet, både gjennom arbeidet i Miljøløftet Moss og gjennom overordnet planlegging og ivaretagelse av samfunnsmålene i reguleringsplanene. RVU må bestilles med jevne mellomrom for å se om vi er på rett vei.
Transport - tjenestereiser Moss kommune - redusere utslipp med 50 %	Enheten skal alltid vurdere om møter/konferanser mv. kan gjennomføres digitalt for å unngå reiser. Man skal alltid gi møtedeltakere mulighet til å delta via Teams, dersom møteaktiviteten ikke krever fysisk oppmøte. Fysiske møter legges alltid i gangavstand til kollektivknutepunkt med mindre det er behov for befarings- eller utvalgte områder.